

Szerkesztőség és kiadói irodái
Brassó, Nagy- s. Czérna-utca sarkán
Papp F. butoraktára fölött, I. em.
dolgozók szakszervezetének közelében
9-11 óra között,
Bolyai, Hester-utca 325. sz. a.
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
hírművelődési ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR.
helyben házhoz hordva, v. vidéken
postán küldve:
Egész évre 7 forint, felére 3 forint 50 kraj-
nár, negyedévre 1 forint 80 krajnár.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helyre 5 krajnár (1-10 sor)
helyre 50 krajnár. Nagyobb és többszöri hirdet-
éseknél kedvezmény.
Minden egyes hirdetés béklyódija 30 krajnár.
Nyit-tér sora 10 krajnár.
Hirdetések és nyit-tér előre fizetendő.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadói irodában; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt; Bécsben: Daube & Co. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

127. szám.

Brassó. Kedd, november 8-án.

III. évfolyam 1887.

Evangelikus esperesség.

A korona jóváhagyta a brassómezei ág. evangelikus hitvallású tizenegy magyar egyházközség különválását az erdélyi ág. ev. hitv. egyházkerülettől s önálló magy. esperesség gyanánt való csatlakozását a tiszai egyházkerülethez.

Ezt a legfelsőbb elhatározást hirdette ki vasárnap tartott közgyűlésében az új esperesség.

Évszázados harcoknak egyszerre vége lett. Évszázadokon át a brassómezei magyar egyházközségek a szász főkonzisztórium alatt állottak. S ha más anomáliától el is tekintünk, ha el is ismerjük azt, hogy a szász felsőbbség különösen az újabb időben nem érezte az egyházakkal felsőbbségét, és csupán azt tekintjük, hogy ezen magyar egyházakkal a felsőbbség német nyelven érintkezett — egy nyelven, melyet ha a pap ért is, a hívek közül talán egyetlen egy sem ért, — elég anomália ez egymaga is arra nézve, hogy a magyar egyházak kellő megkíváncsolódást akadályozza.

De elvégre bármi ok is szülte legyen a különválást, immár tényné vált s egy befejezett tény előtt állva, nem kutatjuk annak okait, hanem mérlegeljük fontosságát egyrészt magyar nemzeti, — másrészt egyházi szempontból.

Magyar nemzeti szempontból az önálló magyar esperesség igazán nagy horderejű. Ha eddig csángóink kulturában, áldozatkészségben s nemzeti önértékben elmaradtak, az állítást okul, hogy szász fenhatóság alatt állottak s nem tudhatták, mikor vernek békát szabadabb működésükre. Anyagi fejlődésüknek útját állotta „a szászokkal” — Brassó várossal — folytatott erdőperjük.

Most sem egyházi, sem anyagi tekintetben nem nyomja őket többé semmi; most szabadon lélegezhetnek, szabadon mozoghatnak. — S valóban bámulatos, mily gyorsan követé az erkölcsi, szellemi függetlenség az anyagi önállósítást. De még sajtóságosabb, hogy az a kormány teszi lehetővé az erkölcsi s szellemi függetlenítést, mely a hétfalusiak egy részének véleménye szerint, az anyagi önállósítást „erőszakolta”.

Mi akkor is tisztában voltunk magunkkal. A következmények mellettünk szóltak. A kormány, dacára fontos politikai okoknak, meg-

erősítette az önállósítást, mert tudta, érezte, hogy ez által hathatósan mozdítja elő itt az ország legkeletibb pontján a magyar elem erősödését. A csángók ügye, — az egyházi ügy, igazságos ügy volt s a kormány nem vonta meg tőle támogatását.

Egyházi tekintetben az új esperesség ép oly messze kihat. Tagadhatatlan tény az, mely elől elzárkózni csak önámítás volna, hogy bármily loyálisan viseltessék is az idegen felsőbbség a vele nem rokonszenvező alatta állók iránt, elvégre mégis talál — habár talán önkéntelenül is — alkalmat arra, hogy azok haladását megbénítsa. Ez nem akar vád lenni a szász esperesség vagy főkonzisztórium iránt. Csak általánosságban beszélünk. Tagadhatatlan, hogy a nép öntudatára felvillanyozó hatással van a tudat, hogy ő magyar létére magyar főhatóság alatt áll, s tagadhatatlan, hogy a nép lelkesedését egyházi s nemzeti tekintetben rendkívül emeli, ha főpásztorai időnként megjelennek közöttük, magyarul, az ő édes anyanyelvén hirdetik neki az isten ígését, saját nyelvén szólnak hozzá s buzdítják kitartásra, istenfélelemre s hazaszeretetre.

A templom nemcsak istennek háza, az oltár benne nemcsak istennek oltára, hanem a hazáé, a szent hazaszereteté. Minden magyar templom, minden oltár benne egy-egy szentély, egy-egy oltár, melyen áldozunk a hazának, honnan kisugárzik az a kedves meleg, mely áthatja a hazafi szívet s nemzeti öntudatra ébresztve, hazafiúi kötelességeire figyelmezteti.

Mi fölülállunk egyházi szempontokon. A mi minket arra indít, hogy örömmel s tiszta szívből üdvözljük az új esperességet, — az egyedül magyar szempont; mert meg vagyunk győződve, hogy ez egy újabb erős vára lesz a magyar hazának és nemzetnek; hogy derék papjaink most már teljes erővel azon lesznek, hogy csángó testvéreinket, kik kulturális tekintetben annyira elmaradtak, valóban magyar szellemben neveljék; hogy fogékonyabbá tegyék őket magyar nemzeti érdekeink iránt, a melyek elvégre az ő érdekeik is.

A csángó szívós természetű. Megmutatta azzal is, hogy annyi évszázadon át, dacára, hogy két oldalról idegen elem közé volt ékelve, fenn tudta tartani magyar jellegét. Ezt a szívósságot a papok vannak hivatva a magyar nemzeti szellem fejlesztésére kiaknázni. Mi bi-

zunk papjainkban; bíznunk az új esperességben, hogy rajta e tekintetben mulni nem fog. S ha ők megteszik azt, mit tőlük joggal várunk és követelünk, semmi kétség a siker iránt. A csángó nép istenfélő, papja előtt a legnagyobb tekintély; kétségtelen tehát, hogy papja tanait híven fogja követni.

Az új esperesség alakulásával — ne tagadjuk — különféle viszályok támadtak. Szomorú, hogy nemzeti ügyeink közé is befurakodik a gonosz Eris, de elvégre megtörtént s ezt csak sajnálni lehet, de meg nem történné tenni már nem. De lehet a különféle differenciákat kiegyenlíteni. Lehet a feledés fátyolát borítani a multra s kik tegnap még két táborba huztak, ma őszintén, szívből egyesülhetnek s mindezt istenért — hazáért.

Minden intézményünk csak úgy fog megszilárdulhatni s erősödni, ha szétvonás nem gyengíti az erőket. — Feledjük tehát mi is a multat. Legyen az új esperesség is a tizenegy brassómezei magyar evangelikus egyház közös esperessége s bástyája, a melyből két szózat harsogjon a nagy világba:

„Hazádnak rendületlenül

Légy híve, oh magyar!”

és: „Erős. várunk nekünk az Isten!”

Belföld.

Brassó, nov. 7. (A munkásmozgalmak s az általános szavazatjog.) Mint látszik, szervezett munkás mozgalom indult meg s most már nem szorítkozik csak a fővárosra, hanem az ország különböző vidékein, nevezetesen a városokban teszi meg kísérleteit és ad magáról életjelet. A mozgalom célja, első sorban az általános választási jog kivívása, egyelőre megadásának sürgetése a törvényhozásól. Nemrégiben N.-Váradon volt ez ügyben népgyűlés, mely nem épen a legépületesebben ért véget. Jövő vasárnapra (nov. 13.) Egerbe és Pancsovára, nov. 20-ára pedig Fehértéplombba hirdetnek hasonló népgyűléseket, melyeken a sufrage universellen kívül a gyári törvényhozást s a vasárnapi munkaszünetet fogják sürgetni. Arra, mint látszik, nem igen gondolnak, hogy az általános választási jogot Magyarország tudvalevő specialis viszonyai közt sürgetni és követelni minden, csak nem opportunus dolog.

Brassói nov. 7. A delegációk külügyi bizottsága f. hó 5-én tartott hosszabb igen érdekes ülést

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A hontalan.

— Beszéd. —
(Folytatás.)

A ház urnője napokon át hintaszékében ült, olvasva. A beszéd is nehezére esett s szívesen bízta volna ezt is cselédségére — ha lehet. Fője rideg, mozdulatlan vonásaival, hamis, acélos szemével, száraz beszédével s hideg modorával egy józan, csak számokban élő férfi mintaképe volt.

Hozzá hasonlítottak a Gabriella gondjaira bízott gyermekek. Nagyon élelmes gyermekek voltak, kevés rossz tulajdonsággal, de kitűnően értettek már ekkor a számokhoz. Az élelenség, a gyermekiesség, az teljesen hiányzott belőlük. — Gabriella, ki csak legifjabb gyermekkorából emlékszik egy házias, otthonias szent estére s erre is lájdalmas érzéssel, bámulta, hogy ezen szellemes, gazdag gyermekek nem találhatnak semmi elragadtatót, semmi költőiest vagy vonzót a karácsony közeledtével; mint gondolt a leánya csak arra, hogy az ő bábja szebb lesz, mint társnője, s mint számolgatta a fiú a remélt ajándéko értékét.

Az ünnep megfelelt a gyermekek várakozásainak. A termek fényesen ki voltak világítva, az asztal zsúfolva volt játékokkal, könyvekkel s szövetekkel, a gyertyafény visszaverődött az ezüstön s drágaköveken.

A cselédség hálaadott a gazdag ajándékokért s Gabriella szégyenkezve állott egy gazdag ajándékokkal dúsan megrakott asztal előtt; de azért szíve mégis szorult s ő úgy érezte, hogy a fenőfa nem árasztja e fényes termekben azt az üdítő erdei illatot, mint a boldog otthonban s mintha még a nevelőintézet csúf falai között is könnyebb szívvel, nyugodtabb lélekkel ünnepelték volna ez estét, mint itt csillogó arany és ezüst között.

S a mikor egyedül volt szobájában, mely bánat vett erőt rajta, odátámaszkodott az ablakhoz, keresve a csillagokat.

Sohol a szeretet egyetlen szikrája, mely után epedett egész életén át. Hogy szerette volna keblére szorítani az idegen gyermekeket, megajándékozandó őket azzal a szeretettel, melyet szüleik elvontak tőlük! De ezek nem vágyódtak e szeretet után. Ő nem kellett nekik, pedig szegény gazdagok! s Gabriella fájdalomban kiárta karjait az üres szoba felé.

Az ünnepnapok elmúltak s ismét új ünnep: az újév napja közeledett a sok haszontalan beszéddel s kíváncsággal. Gabriella nem fojthatott el egy keserű mosolyt, valahányszor e kifejezést hallotta: „Boldog újévet!” — Ganyak tetszett neki beteg, reménytelen lelkére.

Egy téli reggelen, midőn az első hó s fagy beállott, Gabriella hazatérve sétájából, egy szolgával

találkozik a lépcsőkön, a ki épen keresésére indult s így szólta meg:

— Kísasszony, a teremben várják!

Gabriella azt hitte, hogy a ház urnőjét kell kísérsnie az éneken, vagy felolvasni neki, a mint az már többször történt. Letette az előszobában felsőjét és kalapját, helyreigazította haját s kipirult arczaal lépett a csinos, félhomályos szobába. Egy utazóruhában lévő férfi, ki merev tekintetét az ajtóra szögezte, lépett egy lépéssel előbbre.

— Rezső! — kiáltá a leány, visszatáncorodva. — Polgármester ur! — igazítá gyorsan helyre szavait. — Ezt nem lett volna szabad tennie! Minek jött? Oh, ez nem jó . . . !

A férfi megragadta mindkét kezét s ők így állottak hallgatagon egymással szemben. Az érzelmek nem engedték szóhoz jutni.

— Azért jöttem, mert oly sok, végtelen sok mondanivalóm van neked! — mondá végre a polgármester — De legalább hadd nézzek meg előbb jól, édesem! — S szeretetteljes gyöngédséggel az ablakhoz vezette, mélyen, hosszasan szemébe nézve a majd sápadt, majd bíborpiros orcája leánynak. — Oh, ezek a kedves szemek! Csak hogy újból látom s kezeidet az enyéimben tarthatom. Leginkább így szeretnék állva maradni s hallgatva szemlélni téged. . . . De miért nézsz oly haragos tekintettel reám? Hát a távol-

a melynek vitáját Falk Miksa előadó nyitotta meg, ki hosszabb beszédben utalva a külügyi helyzetre s monarchiánk külügyi politikájára, indítványozta, hogy a delegáció elé indítvány terjesztessék: mondjon a külügyminiszternek, mint a külügyek vezetőjének az eddig követett politikáért elismerést s fejezze ki az eddigi irányra vonatkozólag helyeslését.

Andrássy Gyula gróf szintén hosszabb beszédet tartott, örömmel csatlakozva az előadó indítványához. Végül kérdést intéz Bulgáriát s új fejedelmét illetőleg.

Kálnoky külügyminiszter felel is rögtön a hozzá intézett kérdésekre. A bolgár kérdésnek feltétlenül békés megoldását reméli s azt hiszi, hogy bármely hatalom önkényes közbelépése ott örökké ki van zárva. A mi a fejedelem jelöltségét illeti, arra nézve ezeket mondja: A fejedelem nem volt osztrák-magyar jelölt. Ő maga ugyan kért tanácsot, s a miniszter kötelességének tartotta akkor a herceget mindama nehézségekre figyelmeztetni, a melynek elébe nézett. A herceg eleinte meg is kísérelte, hogy szigorúan a berlini szerződés alapján maradjon; azonban nem sikerült neki trónralépéséhez a porta beleegyezését és a hatalmak megerősítését megnyerni. Elment tehát az országba, de nem mint Ausztria-Magyarország vagy valamely más hatalom jelöltje, hanem mint Bulgária jelöltje s könnyen úgy lehet, hogy ez neki szilárdabb állást fog biztosítani, mintha valamely egyes hatalom részéről nyert volna támogatást.

Hozzászólnak még a tárgyhöz gr. Széchenyi Antal; Horváth Gyula, Csernátóny Lajos s Apponyi Albert. — A megejtett szavazásnál az előadói indítvány egyhangulag határozattá emeltetett.

Külpolitikai szemle.

Brassó, nov. 7. A német császár egészsége folyton javul; ereje is egyre gyarapszik; de a betegnek még nagy kiméltre van szüksége.

A „Times” bécsi levelezője állítólag megbízható forrásból a német olasz-osztrák-magyar hármasszövetségről a következőket jelenti lapjának: A szövetséget 1887-ben kötötték titokban. Crispienfriedrichsruhei utazásának a részletek megállapítása volt a célja. A szövetség első sorban védelmi és azt tűzte ki célul, hogy Európa békéjét a fenálló szerződések alapján megővje. Ha azonban a békét a Földközi tengeren, vagy a szárazföldön magában egy hatalom, vagy pedig valamely hatalom egy másiknak a szövetségében megsérti, a hármasszövetség támadólag fog fellépni. Ebben az esetben a szövetséges hatalmak hadseregüket és hadi hajóikat közösen mozgósítják. Friedrichsruhában a következő részleteket állapították meg: Minden háborúra vezethető eshetőségre egy általános tervet fognak készíteni a hadsereg és a flotta közös akciói által elérendő eredmény, s a győzelmes háború után tartós béke biztosítása érdekében a három szövetséges hatalom hozzájárulása nélkül békét kötni.

A francia-kamara 5-én tárgyalta az enquete kiküldetésére vonatkozó indítványt, mely 263 szavazattal 257 szavazat ellen határozattá emeltetett s. p. olyképpen, hogy a vizsgálat 1877. május 16-ikáig terjed.

A párisi német nagykövet, Münster gróf látogatást tett a külügyminiszternél és újabban is biztosította, hogy Berlinben meggyőződést szerzett arról,

hogy a két állam között jelenleg a kölcsönös viszonyok jóknak mondhatók. A határon lévő német hivatalnokok utasításokat kaptak, melyek által eleje vétett annak, hogy a korábbi sajnós esetek ismétlődjenek.

Román lapszemle.

— Két dudás egy csárdában. —

Közelebbi szemlénkben, a mint láttuk, az erdélyi ref. egyház szurta meg a „Gaz.” szeméit, mint olyan, mely a magyarosítás élén áll. Nem sokáig élvezhette a ref. egyház ezt a gazetái kitüntetését, mert ime ma neki fordult a római kath. egyháznak. — A nagyvárad gr. kath. püspökségben nincs papnövelde. A papnöveldek Budapesten, Esztergomban, Szathmáron és Ungvárott tanulnak, még pedig latinul s nem románul s így a szegény román ifjak arra vannak kárhóztatva, hogy négy évet a románok legnagyobb ellenségei között töltenek.

Ki más az ellenség, mint a magyar és ruthén. Ez így nincs jól, mert bár latinul tanulnak azok az ifjak négy éven át, mégis elmagyarosodnak, eltanulják a magy. kath. szertartást, az „amin” helyett „áment” mondanak s ettől a gr. katolikusok okvetetlen megmagyarosodnak.

Dicséri Pavel nagyvárad gr. kath. püspököt, hogy újabb időben egy-két ifjat Balázsfalvára küld. Ez aztán a helyes, ott az ifjú románul tanul, nem érintkezhetik a románok legengesztelhetlenebb ellenségeivel.

Ide kell s nem Esztergomba vagy Budapestre küldeni a n.-várad papnöveldeket. Így el lesz hártva az, hogy olyan papokat kapjanak a gr. katolikusok, a kik románul nem tudnak. Ugy-e úgy? Tehát Balázsfalván megtanulhatják a n.-várad papjelöltek, hogy ki a románok legnagyobb ellensége! Szép komplement; aligha megköszöni a balázsfalvi érsek a Gazetának ezt a bököt.

Hanem úgy van az, hogy izgatás a kenyere a Gazetának s ezt nem szívesen ereszti ki kezéből a Tribunanak. Ő az öregebb, ő az igazi román, ő fogja azután lobogtatni azt a zászlót, mely mellől az öregek kidültek. Ő küzd ezután mindaddig, a míg bevonulhatnak a nagy-szebeni szkupcsinába, a nemzeti politika erődjébe. Hát csak rajta!

Hanem most az egyszer még nem a „Gaz.” szerkesztője a nap hőse. Lugoson, Káransebesen van most a világ közepe.

Doda generális és Brendicsán ügyvéd ostromolják most Magyarországot. 1848-ban Naszódra indult dicstelenül végzett hadjárata hűres Urbanu ezredes. Most Káransebesről és Lugosról hangzik a csimpoja. A nationalisták, örömeire. A „Tr.” és „Gaz.” egymással fahéban vannak ugyan, de Dodának és Brendicsánnak ugyancsak dudálnak. A „Tribuna” azt mondja: „Hátrább Lenszeres, én vagyok az igazi román, én nem hagyom elesni Doda generálisát. Ha elesik olyant választunk, a ki helyére álljon, ne menjen Budapestre, mert ott vannak a románok esküdt ellenségei s aztán olyan forradalom felében is élünk most. Na, nem igazi forradalom, ez csak a „Tribuna” fejében van; azt meg ostromállapotban tartja a kolozsvári eskütszék. Miért is van az a Kolozsvár ezen a világon, ha csak Clusiu volna s ennek a Kolozsvárnak hire-hamva elveszne! Nagy dolog az a Doda generális második levele, most már bizonyos, hogy a budapesti országgyűlés kapitu-

lálni fog Doda generálisnak mint 1848-ban Kolozsvár Urbánnak.

Hát ez-e az a forradalomféle? — Más idők járnak most, ezen időkben aligha megindult a támadó sereg Káransebesről Budapest ellen. Igen keményen fújják a dudát, pedig ez könnyen el is repedhet. Ha igaz, hogy Ugocsa nem koronáz, Karas Severinu sem fog ebben a dicsőségben részesülni. Egy kis tárgy a dudálásra; majd elmúlik ez is.

Hanem megirigyelte ám már is Brendicsán Lugoson a Doda dicsőségét, mint a „Tribuna” a Gazetát. Csinal tehát ő is zajt, lármát, hogy a szemek reá is nézzenek, őt is bámulják, hogyan interpellálja ő az új főispánt, mert ő nagy adót fizet, de a főispán nagyzetést huz.

Miért interpellálja? Miért, mint a limbáért. Nyelv-kérdést kell csinálni még a főispáni beiktatásból is. Ez már úgy járja. Csak az a baj, hogy baj van Lugoson is. Azok a románok nem tartanak ott sem együtt, ott is meghasonlottak, nem hiszik, hogy az üdvösségre csak az agitátorok útján lehet eljutni. Szegény agitátorok!

A románok nyelve és ritusa a magyar részeken — nem Magyarországon, mert ilyen nincs — hanem csak a magyar részeken, nagy veszélyben forognak. De vannak románok, a kik ezt nem hiszik. Szegény agitátorok.

Czenkalji.

Esperességi közgyűlés.

A brassómegyei ág. hitv. evangélikus esperesség — mint előre jeleztük volt — vasárnap d. u. 2 órakor rendkívüli esperességi közgyűlést tartott, melyen a 11 magyar egyházközösség részéről jelen volt tíz lelkész és 75 egyházi képviselő hivatalból. Ezenkívül megjelentek az egyházi felügyelők közül Fabiny Ferencz kir. táblaíró; Gödri János; Rombauer Emil; Skita Mihály; Siposs János; Szmik Gábor és Valter Béla s kívülök még legalább négyszáz főre menő hallgatóság.

Pontban két órakor az összes harangok zugása közepette Horváth László bereza-ujfalusi lelkész igen szép, emelkedett hangú megható imát tartott, melyet követőleg Moór Gyula főesperes megnyitotta az ülést tudatván ő felsége legfelsőbb elhatározását, melylyel az esperesség alakulását jóváhagyni kegyeskedett. Az elnök-főesperes szavát követőleg felolvastattott a választás és közoktatási miniszter erre vonatkozó következő Czékus püspökhöz intézett leirata:

Ő császári és apost. kir. felsége f. év Aug. 22-én Schönbrunnban kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben tudomásul venni és megerősíteni méltóztatott az erdélyi brassómegyei ág. h. evg. magyar ajku tizenegy, névszerint: Hosszufalu, Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu, Tatrang, Zajzon, Pürkerecz, Apacza, Krizba, Ujfalu és Brassó-Bolonya, egyházközösségek, az erdélyi ág. hitv. evang. egyházkerület kapcsolatából kiválása és a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerülethez való csatlakozása tárgyában, a magyar ág. hitv. evangélikusok négy egyházkerülete által 1886. évi október hó 13. 14. és 15-ik napjain tartott egyetemes közgyűléséből 5. jegyzőkönyvi pont alatt hozott, és a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület által 1886. évi Augusztus hó 17—18-ik napjain tartott közgyűlés jegyzőkönyvének VII. pontja alatt foglalt határozatokat helybenhagyó határozatát, az említett egyházkerület

ság már elidegenített volna téged tőlem? szíved elfelejtett már engem?

— Minek ez a viszontlátás? Újból a régi kín s fájdalom! — mondá szemrehányólag Gabriella, kerülve a férfi tekintetét. — Ön kegyetlen! Hát nem ön mondotta volt: „Mért földet választasz az el egymástól”? Mit gondoljon felőlem s e látogatás fölött ez idegen család? Hát innen is el akar űzni?

— Figyelj nyugodtan reám, Gabriella! Bevalom, ügyetlen voltam, hogy ily hirtelen reád ijesztetem. Nyugodt leszek s nyugodtan mondom el jövőlelem célját.

És ezzel leült egy karszékbe, maga mellé ültetve a leányt, kinek kezeit még mindig az övéiben tartotta.

— Búcsu nélkül engedtelek elutazni, Gabriella, a mint azt te kívántad volt. Isten a tanum, hogy nem volt bátorságom téged újból meglátni s tőled másodszor elválni. De most . . . te nem is tudod, mi történt azóta.

Rövid szünetet tartott. A folyosóról léptek s hangok hallatszottak. Gabriella megrémülve huzta vissza kezeit. De a hangok elhangzottak. Ismét mély csend volt. A férfi azonban fölkel helyéről s háttal az ablaknak támaszkodva, folytatta:

— Így kezni fogok összefüggően beszélni. Hívd vissza emlékedbe, Gabriella, azt a képet, mely szobánban a párnák fölött függ és magad előtt láthatod.

azt a nőt, kit tizenhét évvel ezelőtt oltárhoz vezettem. Hamburgban ismertem meg, nővérem házában, a ki nagyon szerette a leányt. Nővérem túlboldog házasságában mindenkit megházasítani akart s első sorban engem. Eleintén kacagtam e fölött, mert hisz nagyon fiatal voltam még a házassághoz. De mennél tovább érintkeztem a kis Angelikával, annál több vonzalmat éreztem hozzá. Végre pedig azon vettem észre magamat, hogy rabja vagyok a leánynak s kezdtem belegondolni magam a házasság élet boldogágába. Szerelmem nem volt emésztő tűz, nem kellett akadályokkal megküzdenie; derült, vihar nélküli, őszinte szerelem volt, táplálva a szerencse által s én azt hittem, hogy nincs jobb élettárs a világon, mint az én Angelikám.

Megkértem. Nem is volt okom megbánni tetteimet. Szörnyetegnak kellett volna lennem, ha e kedves és bájos teremtes oldalán nem éreztem volna boldognak magamat. Csak a szegény nő növekedő betegeskedése homályosította el szerelmünk fényét. De épen mert szegény Angelikámnak tartózkodnia kellett a külvilággal való érintkezésről és szórakozásokról, áraszt-hatta szerelme egész melegét házunkra, férjére s gyermekére. — Mikor a kegyetlen halál kiragadta azon édes körből, melyet csak ő tudott úgy megédesíteni, úgy éreztem, mintha egy csendes, messze távolban elkülönítve álló sziget süllyedt volna hirtelen el, melyen

Fiam is kétségbeesett anyja halála fölött. De a gyermekek abban a korban hamar találnak vigaszt. — Jól emlékszem még reá, mikor egy este ismét odaültem gépiesen a vacsorához, a nélkül, hogy képes lettem volna csak egy falatot is enni, mert a fájdalom, kedves nőm emléke, összeszorították torkomat. Fiam, ki a rokonok által figyelmeztetve lőn, hogy az ő kötelessége, az apát vigasztalni s szórakoztatni, sürgősdött, forgolódott körülöttem. Jól tudta, hogyan és mikor készítette nekem anyja a théát. S a mint így elemoltta a tálcát, majd szivart és hamutartót hozott, ismét jó nőm képe lebegett előttem; nem állhattam meg, hogy keblemre ne szorítsem a kedves fiut s fel ne kiáltssak: „Édes, jó gyermekem!”

Ekkor ismét fénysugár világított felém. Élnem kell s élni fogok e gyermekért.

Eszembe jut az a pillanat, midőn fiam épen tizennegyedik születése napján szobámba lépett, ünnepelesen kijelentve, hogy ő nem akar tovább tanulni, hanem tengerész akar lenni.

„Fiam az nem lehet!” — mondám neki, megijedve ezen terv fölött. „Te jól tudod, hogy nem engedem egyetlen fiamat távozni tőlem s mint kalandort a tengeren bolyongani. Űzd ki fejedből az ily balga gondolatokat!”

(Folytatása következik.)

közgyűlés határozata azon részének kivételével, mely a házassági felmentvényekre és a házassági törvénysekre szervezésére vonatkozik.

Egyszersmind ő felsége a fennebb érintett legfelsőbb elhatározásával engemet legkegyelmesebben felhatalmazni méltóztatott, hogy a magyar minisztertanács 1887. évi április 2-án, 8-ik jegyzőkönyvi pont alatt hozott határozata értelmében a szükségessé vált további teendők teljesítését eszközösként, jelesül, hogy a tiszai ág. hitv. ev. püspökséget a házassági felmentvények és a házassági törvénykezést illetőleg a megfelelő utbaigazítással elláthassam.

A hivatolt minisztertanács határozathoz képest a következők közlését tartom szükségesnek.

Midőn Magyarország és Erdély egyesítésének részletes szabályozásáról szóló 1868. évi XLIII. t. cz. 14. § a által a vallásfelekezetek, egyházak és egyházi hatóságok jogai fenntartottak, az evangélikus egyházak csak az akkoron hatályban volt törvényes jogai biztosítottak; a brassómezei magyar esperességnek a tiszai egyházkerületbe történt bekebelezése által azonban ezen esperesség az erdélyi ev. egyház kötelekéből ki — és a tiszai egyházkerület kiegészítő részévé válván, ennek folytán a brassómezei esperesség hívei a magyarországi ág. hitvallásu ev. egyház híveinek és ezen egyház egyeteméhez tartozóknak tekintendők és így ezen kiválás által, egy egészen új törvény útján tüzetesen nem szabályozott jogviszony keletkezett.

Tekintve már, hogy ebből folyólag a magyarhoni egyetemes egyházközösségbe felvett brassómezei esperességre nézve is az 1791. XXVI. t. cz. határozmányai szolgálhatnak csak irányadóul, melyek 4. § a szerint a zsinaton alkotott és ő felsége által megerősített egyházi törvények birnaks törvényerejével és e szerint a magyarországi evangélikusok zsinaton kívül, és a szinati határozatoknak ő felsége általi megerősítése nélkül egyházi bíróságokat semmi esetre nem szervezhetnek, ezen egyházi bíróságoknak törvényes uton való szervezéséig pedig ugyanezen törvény 11. §-ában foglalt rendelkezéshez képest házassági pereik a világi polgári bíróságok hatáskörébe tartozóknak nyilvánítottak.

Tekintve másrésről, hogy ugy a törvénykezési rendtartásról szóló 1868. évi XLVIII. t. cz. 2. §-ában csak a fennálló egyházi törvénysekre hatásköre és illetékessége állapított meg és hogy az 1868. LIV. t. cz. 36. § a világos és határozott rendelkezése szerint az esetre, ha az evangélikusok egyházi bíróságai rendezve nincsenek, azok váloperei a világi bíróságok hatáskörébe tartoznak, ezen házassági ügyekre, valamint az eljárásra nézve pedig az 1791. XXVI. t. cz. az 1786. évi március 6-ik napján kiadott utasítás irányadó.

Tekintve végül, hogy a királyi kuria elnöke a fennforgó elvi kérdésnek a királyi kuria polgári tanácsainak elnökeivel történt megvitatása után azon egyetértő megállapodásra jutott, melynek az igazságügyminiszterhez 1887. évi február hó 13-án 125. eln. szám alatt intézett átiratában kijelzést adott, hogy azon esetben, ha a kormány a brassómezei esperesség híveinek válopereit a királyi törvénysekre hatáskörébe utalná, nincs oka feltenni, hogy a kormány ezen megállapodása, és a királyi kuria által a birói hatáskör kérdésében konkrét esetekben hozandó határozatai között ellentét fejlődjen ki.

Ebből folyólag és ő felségének előidézett legfelsőbb felhatalmazása alapján főtiszteletűségedet a házassági felmentvények adásának gyakorlásától eltiltani, és egyszersmind főtiszteletűségedet mint immár illetékes egyházhatósági közeget tisztelettel felkérni, hogy a brassómezei esperességet a házassági bírásoktól azonnal eltiltani és tudtára adni sziveskedjék, hogy a mennyiben az ujonnan alakult esperesség és hívei házassági válopereikre nézve az idáig t. i. az elválást megelőzőleg illetékes és törvény szerint fennálló egyházi bíróságok hatáskörét el nem ismerné, a házassági váloperek az 1868. LIV. t. cz. 22. és 36. §-aik szerint illetékes polgári bíróságok elé fognak tartozni.

Megjegyzem végezetül, hogy az igazságügyminiszter ur a brassói kir. törvényszék elnökét már figyelemztette, miszerint a nevezett új esperesség híveinek váloperei a királyi törvénysekre hatáskörébe tartozóknak tekintendők és az 1868. évi LIV. t. cz. 36. § a szerint illetékes királyi törvényszékre nézve, szintugy mint a magyarországi kir. törvényszékre nézve is ezen házassági ügyekben az 1786. évi március 6-án kiadott az 1791. évi XXVI. t. cz. által törvényerőre emelt és az 1868. LIV. t. cz. 36. §-a által hatályban fenntartott utasítás irányadó.

Az átmeneti intézkedés többi részére észrevétel fenn nem forogván: a tiszai egyházkerület és az egye-

temes gyűlés határozata következtében a jelen ügy törvényes elintéztét nyert autonóm uton és a nevezett tizenegy magyar ajku egyházközösségnek az erdélyi ág. hitv. evang. egyházkerületből kilépése s a tiszai ág. hitv. evangélikus egyházkerületbe történt bekebelezése ő felségének előidézett legfelsőbb elhatározása folytán immár tényre válván, erről az erdélyi ágost. hitv. ev. egyházkerület főconsistoriumát is egyidejűleg értesítettem.

Budapest, 1887. szeptember hó 21-én.

Trefort.

A közgyűlés örömmel, hódoló tisztelettel s hálával vévén tudomásul e leiratot, nagy lelkesedés közepette elhatározta, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter ur útján hálával hódoló feliratot intéz ő felségéhez.

A miniszteri leiratban is jelzett átmeneti intézkedések tárgyában részletes javaslatot terjesztett elő Moór Gy. főesperes, melynek vitájában többen vettek részt; nevezetesen Rombauer E., Skita M., Fejér Gy., Valter Béla, míg végül egy hat tagból álló végrehajtó-bizottság kezeibe tétetett le a kérdés alatti ügy.

Néhány keblű ügy elintéztése után negyven terítékű asztal mellett foglalt helyet a jelenlevők egy része s kedélyesen töltött el pár órát. — Az első poharat Moór Gy. emelte a második igazságos Mátyásért, di-csőségesen uralkodó ap. királyunk, I. Ferencz József ő Felségeért, melyet a jelenlevők felálva hallgatának. Mondatott még köszöntő Trefort Agost vallás- és közoktatási miniszterre Czékus püspökre, az egyetemen, kerületre, esperességre stb. stb.

Végre — az idő előrehaladván — a társaság széteszolt — magával vive egy kellemesen töltött gyűlés emléket s azon elhatározást, hogy csak a csendes munka az már most, mely hivatva van egyházi életükben gyümölcsöt megteremni.

r. l.

Kiállítás Pécssett.

Baranyamegye székhelyén, Pécssett, a jövő évben általános mű-, ipar-, termény- és állatkiallítás fog rendeztetni. Minthogy ez a vidék egyes iparágainak meghonosítására igen alkalmas piac volna, nagyon kíváncsatos lenne, ha iparosaink, különösen a textil-iparosok, nagy számban képviseltetnék magokat.

E helyen csak általánosságban közöljük a fontosabb tudnivalókat, úgy mint a kiállítási-bizottság azt velünk közli.

Az 1888-ik évi pécsi általános ipar-, termény- és állatkiallítás Pécs sz. sz. kir. város és Baranyamegye törvényhatóságának pártfogása alatt Pécssett a városi tornatérén, az azon levő középületekben (a gyermekertő helyiségekben a szinkörben), és még építendő kiállítási csarnokban tartatik meg. — Egészben 12,600 ☐ méter nagyságu terület bocsátatik rendelkezésre.)

A kiállítás 1888. évi augusztus hó 12-től számított 4 héten át vagyis 1888. szept. hó 9-ig tart. Az egyes időszaki kiállítások ideje külön szabályzatok által határozottatik meg.

Kiállíthatók: a) Baranyamegyéből minden mezőgazdasági, borszási, erdészeti, bányászati és egyéb őstermelési termény, valamint állatok.

b) Külföldről az a) pont alatt felsorolt termények csak annyiban, a mennyiben azok Magyarországon csak igen gyérén vagy éppen nem fordulnak elő.

c) Kézmű- és gyáriparczikkek Baranya-, Somogy- és Tolnamegyék, vagyis a pécsi kereskedelmi és iparkamara egész területéről.

d) Magyarország egyéb megyéiből olyan iparczikkek, melyek az 1881. évi XLIV. törv. cikk alapján állami kedvezményekben részesülő gyárakban állítattak elő.

e) A királyhágon tul levő megyékből fonó-, szövő- és bőriparczikkek.

f) Háziipari czikkek Magyarország minden vidékéről.

g) Új találmányu iparczikkek, új szerkezetű ipari munkagépek és szerszámok Magyarország minden vidékéről és a külföldről is.

h) Művészeti és régészeti tárgyak Magyarország egész területéről.

i) Pécs- Baranya tanügyi állapotát feltűntető tárgyak.

A bejelentések 1887. évi december 15-ig esz-közlendők.

A kellő időben bejelentett és elfogadott tárgyak legkésőbb 1888. évi július hó 20-ig bérmentve küldendők be a kiállítási végrehajtó bizottsághoz.

A kiállítók térdij fejében fizetnek:

a kiállításra rendelt termekben, csarnokban és szobákban:

I. a) a középben levő térség minden ☐ métere után 4 frt.

b) fal mellett egy folyó méterért 1 1/2 m. magasságig 2 frt.

c) ugyanaz 1 1/2 méter-nél magasabb, a 2 frton felül még 1 frt.

II. Folyosókon 1 folyó méter után:

a) 1 1/2 méter magasságig 1 frt.

b) ennél magasabb, még 50 kr.

III. A felfedelt épületekben ☐ méter 2 frt.

IV. A szabad téren ☐ méter 1 frt.

V. A kiállítók által felállítandó külön pavillonok által elfoglalt tér minden ☐ m után 2 frt.

Az egyes csoportok szerint bíráló bizottságok alakulnak, melyeknek birálatai alapján az egyes tárgyak kiállításában (érmek és jutalmak) részesülnek. Ajánljuk a kiállítás ügyét legmelegebben iparosaink figyelmébe.

Bővebb értesítés a kereskedelmi és iparegyesület irodájában nyerhető, mely bejelentéseket is elfogad.

Táviratok.

Magy-Szeben, nov. 7. (Eredeti távirat.) Itteni romá passivista választók Popescu főpap elnökelete alatt tegnap tartott gyűlésükön elhatározták, hogy Doda Trajánhoz Karánsebesre levelet intézzenek, helyeslésüket fejezve ki magatartása fölött.

Berlin, nov. 7. (Eredeti távirat.) A „Nordd. Allg. Ztg.” jelenti, hogy az orosz csár jövő héten családjával együtt Berlinbe érkezik.

Bécs, nov. 7. Eredeti távirat.) A magyar delegáció hadügyi bizottsága ma tárgyalta a hadsereg rendes költségvetését. A gyűlés elején Rakovszky István előadó bemutatta a „Brassói kereskedelmi és iparegyesület” kérvényét, melyben kéri, hogy a hadsereg posztó-, bakkanos- és szijazati szükségletei-nél a brassói iparosok közvetlen megrendelések útján részesíttessenek. Az élelmiszerek és felszerelések czimeknél az előadó behatóan ismerteti a brassói egyet kérvényét, hangsúlyozva, miszerint kíváncsatos volna, ha a hadügyminiszter a hadsereg részére történő szállításoknál nagyobb mérvű decentralizációra törekedjék. A mult évben a hadügyért hozzájárult ezen bizottság véleményéhez és kiállításba helyezte hogy a mult az 1886—1891 években a szerződések lejártak, igye-ezni fog e nézeteknek érvényt szerezni. Előadó szükségesnek tartja, hogy más most adassék felvilágosítás az ez irányú intézkedésekről, mivel a szerződések egy része már 1889-ben lejárván, az ügyet nem lehet az utolsó pillanatra halasztani.

Hegedüs Sándor felhívandónak tartja a hadügy miniszter figyelmét azon sikkre, melyet a hazai ipar a magyar népfelkelési czikkek eslért. Az eredmény igazoltat hogy decentralizáció mellett is lehet a hadsereget kellőkép ellátni.

Gróf Bylandt-Rheidt hadügyminiszter kijelenti, miszerint szívesen hozzájárul, hogy a decentralizáció bizonyos mértékig keresztül vitessék, de tulságra vinni ezt lehetetlen oly nagy adminisztrációnál, mint a hadsereg; minden egyes kisebb szállítási mennyiségre külön-külön nem bocsátkozhatik alkudozásokba. — Az albizottság határozati javaslatban állapodott meg, mely szerint a hadügyminiszterium felhivatik, hogy a fennálló szerződések keretén belül is oda hason, hogy a kisipar nagyobb mértékben foglalkoztassék legalább kézműárkban és szerződésileg le nem kötött egyes czikkeknél már most figyelemmel legyen az ország iparára. — Ezen határozati javaslattal egyuttal elintéztetett a brassói kereskedelmi és iparegyesület kérvénye is.

Helyi és vidéki hírek.

Hátrálékos t. előfizetőinket kérjük tisztelettel, sziveskedjenek — velők külön levélben — közölt hátrálékaikat mielőbb beküldeni. Engedelmet kérünk a gyakori felszólításért, de nekünk is vannak terhes kötelezettségeink, melyeket csak úgy teljesíthetünk, ha t. előfizetőink dijaikat pontosan beküldik. Kérjük tehát ismételtén a hátrálékok szives mielőbbi beküldését — A kiadóhivatal.

Kis-Apsai Mészely Lajos főreáliskolai helyettes tanár a vallás- és közoktatási miniszter a brassói főreáliskolához rendes tanárra nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatási miniszter kinevezte Rieger Imre kolozsvári okl. tanárt, az E. M. K. r. E. jegyzőjét, a kaposvári állami főgymnasiumhoz rendes tanárra. Rieger Imre kinevezésének mi is igen örvendünk, mert valóban kitűnő tanerő. Csak sajnáljuk hogy távozása által az E. M. K. E. egyik igen buzgó munkását veszti el, ki egymaga 100 tagot gyűjtött az egyesületnek. Kaposvár város társadalma benne kitűnő tagot fog nyerni.

Színészeink eltávoztak. Geröffy Andor színigazgató lapunk útján köszöni meg a közönségnek támogatását. Nehéz szívvel s üres zsebbel vált meg innen s mint maga írja: „A magyar színészetnek szegényent nem okoztam, de emelem, mindenkit kifizettem, senkinek egy krajczárral adós nem maradtam.” Vidék szintársulatnál ez nagy szó. Tényleg Geröffy Andor színigazgató a legjobb benyomást tette a közönségre, mely maga sajnálja legjobban a sorsát. Geröffy innen Udvarhelyre ment.

Elvesztett vasárnap este a színházban egy barna tokba helyezett, fekete színű lorgnette. A tokban még egy huszkros is volt. A megtaláló kéri, azt — jutalom mellett — szerkesztőségünkben leadni.

Rendőri hírek. — Lopás. Bérés József czipészint, ki már több ízben követett el lopásokat a gazdája kárára, tegnapelőtt csavargás miatt elfogták Bácsfaluban s beszovalgatták a városkapitánysághoz.

Minthogy tényleg kitűnt, hogy több lopást követett el ezeket be is ismerte, át fog adni az illetékes bíróságnak. — Hirtelen halál. Gamuša V. nap-számot tegnapelőtt este lakásának udvarán halva találták. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy nagymérvű vértörülésben halt meg. — Bitang kopót fogtak el a vledényi erdőben. Gazdája jelentkeztek a városkapitányságnál.

Papírszállítás. A irt ki pályázatot a m. k. államvasutak igazgatósága. Bővebb értesítést ad a kereskedelmi s iparegyesület irodája.

Két közleményünk, a „Villám” estély s a dalestély-ről sajnálatunkra, tárgyalmaaz miatt jövő számunkra maradt.

Beküldetett az „Apoló” kargyűjtemény novemberi száma következő férfiarokkal vezérkönyvben és szolamokban: 21. Imádságom — Gaal Ferencztől; 22. Üdvözlő, Ney Ferencz költeményére, Goll Jánostól; 23. A szeretet himnusa, Várad Antal költemére Goll Jánostól; 24. A völgyi rózsza Hermetstől; 25. Utolsó hűség, gyászkar, Storch A M-től. Ajánljuk az az Apoló kargyűjteményt a férfi-karénekesek pártfogásába. Szerkesztő kiadója Goll János Budapest, Lázár u. 18. Egész évi előfizetési ára 2 frt 50 kr.

Közzgazdaság.

Szállítás a nagyszabeni m. kir. posta- és távirigazgatóság részére.

A brassói kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudomására hozza, hogy a nagyszabeni posta és távirigazgatóság kerületében levő alsóbb posta- és távirigazgatóságok egyenruházatahoz szükséges anyagok szállítása iránt egy évre kötendő szerződés mellett a következőkre pályázat hirdettetett, úgy mint:

- 1., 600 méter 0.58 méter széles avatott drill vászon.
- 2., 700 „ 0.78 „ „ zöld csínval
- 3., 400 „ 0.69 „ „ szürke gyapott bélés.
- 4., 800 „ 0.58 „ „ kalmuk bélés.
- 5., 400 „ 0.78 „ „ vászonbélés.

Ezen mennyiség a körülményekhez képest azonban kisebb vagy nagyobb is lehet.

A pályázók kötelesek az egy évi szükségletnek megfelelő, általuk megajánlott árak 5%-át készpénzben, a székhelyükön levő postahivatalnál (Nagy Szabebenben a posta és távirigazgatósági pénztárnál) letenni és a nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

Az ezen nyugtával felszerelt, 50 kros bélyeggel ellátott magyar nyelven szerkesztett és lepecsételt ajánlatok f. évi november 20-ig a posta és a távirigazgatóságához ajánlva (a borítékra „ajánlat 5265/87

számhoz” rávezetve) beküldendők, hol a szerződés egyéb feltételei is megismerhetők.

A beérkezett ajánlatok f. évi november hó 21-én bizottságilag felbontatnak. A meghatározott időben beküldött ajánlatok vissza nem vehetők, ellenben a jelzett időn túl beérkező ajánlatok visszautasítottak.

A szerkesztő postája.

M. — o. J. — s urnak Deresztje. Teljesen rendben van. Tévedés volt.

T. — k. G. — r. urnak Prededl. — Kivánsága szerint küldjük már múlt szim óta a lapot.

B. r. Á. . . . m urnak — Csikszorda. Elküldöttük. Eddig bizonyára megkapta már.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése.

Brassó, 1887. november hó 8-án

Román papírpénz a 20 frankos	8.66	vétel 8.68	eladás
ezüstpénz a 20	8.60	8.66	
Napoleon d'or (aranypénz)	9.92	9.94	
Török-lira	11.23	11.25	
Arany	5.88	5.90	
Orosz papírrubel	111.—	112.—	

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

HIRDET M É N Y E K.

En, Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam fölaltalt kenőcs 14 havi használata után nyertem, bizonyítom, hogy e szer megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, — uraknál elősegít egy teljes erős szakállnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvjaa a korai őszüléstől a legmagasabb korig. — Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése v. posta-utánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA

(278) Budapest, 15—20 király-utca 26. szám alatt.

évi november hó 19-éig letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

A jelzett vendégök bérletére vonatkozó feltételek a kolozsvári üzletvezetőség forgalmi osztályában megismerhetők!

Az üzletvezetőség.

Magyar népénekesek!

Néhány nap múlva Mezey J. híres magyar daltár-talata az igazgató személyes vezetése mellett Brassóba érkezik. A társulatnak 10 tagja van. Naponként — esti 7 órakor, előadás lesz a városi sörözőkben. Bemenet szabad. A n. é. közönséget tisztelettel meghívja

Kloth József,

(433) 3—3 vendégfős.

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (lélegzethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által.

— (Rectal-injectio útján) —

A hihetetlen, az orvosok által szölog elérhetetlen ideálj, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szöszterintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföldi orvosok lapjai is.

„Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hőrogs. A test súlya hetenként 1/2—1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőtelőbb életmódot is folytathatja.” „Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza.” Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapotba állottak be s a tüdő fele veszte volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gáz-exhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmazatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz felszítésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmanu Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 frt, csomagolás 30 kr., készpénzért vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
28 hatásu. 50

Kedvező pénzkölcsönhöz

juthatnak önálló, rendes éves lakással bíró vidéki lakosok, u. m. iparosok, kereskedők, hivatalnokok stb. 50 frttól — 1000 frt-ig mint magán személy hitel; esekély heti, havi vagy három havi törlesztésre 6%-os kamat mellett.

Ingatlanok betáblázásra

5%-ra amortisatióra vagy a nélkül. — Bővebbet: **Steiner G. A.** Budapest, Magyar-utca 38. sz. Levélbeli megkeresésekhez 3 drb. válaszigegy csatolandó.

Jó kereset!

Bizalmas személyeket keresünk törvényesen megengedett díjsorsjegyek eladásához. Magas jutalékot esetleg havi fizetést adunk.

Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Társa

9 Budapest 25

MOLNÁR ZS.

ajánlja a nagyérdemű városi és vidéki közönségnek gazdag rak-tárát kész

gyermek-, nő- s férficzipőkben,

valamint minden e szakba vágó munkákban. — Rendelésre lehető legrövidebb idő alatt készülnek el a legelégánsabb czipők, esizmák stb.

Ugyanitt dús választék van férfikalapokban.

Kitűnő munka s olcsó árak mellett igyekeznek a n. érd. közönség minden igényeit kielégíteni.

Szíves támogatást kér

kiváló tisztelettel

Biró Gyula,

üzletvezető.

(427) 3—5

Uj találmányok

szabadalmaztatnak **BENEDEK LAJOS és TÁRSAI** szabadalmi irodája által **Budapestben muzeum-körut 10. sz.** — A nagym. Miniszterium által a fölthalálók bizalmába ajánlva.
(416) 6 5

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves jóindulatu támogatását.

Mély tisztelettel **Knapp M.,**

fényképész.

(213) 43—*